

Vad är en svensklärare? En jämförelse mellan lärarutbildningar i svenska och svenska som andraspråk

Dorota Lubińska

Institutionen för ämnesdidaktik, Stockholms universitet, dorota.lubinska@su.se

Ulrika Magnusson

Institutionen för ämnesdidaktik, Stockholms universitet, ulrika.magnusson@su.se

I ungdomsskolan är svenska (sve) och svenska som andraspråk (sva) jämbördiga och ger samma behörighet för gymnasie- respektive universitetsstudier. Ämnena skiljer sig till dels från varandra i innehåll och mål, samtidigt som båda omfattar svenska språket och skönlitteratur.

I denna studie undersöks konstruktionerna av sve och sva i ämneslärarutbildning samt hur de överensstämmer med och förbereder för undervisning i gymnasieskolans ämnen. Detta görs genom att med kvalitativ innehållsanalys jämföra kursplaner från ämneslärarutbildningar i sve och sva från fem lärosäten (två högskolor och tre universitet), samt genom att jämföra dessa med gymnasieskolans ämnesplaner. Analyserna relateras till teorier om första- och andraspråksämnen (t.ex. Sawyer & van de Ven, 2007; Crandall, 2002).

Resultaten visar diskrepans mellan ämneslärarutbildningarna. I högre grad behandlar sve-utbildningarna språkligt och litterärt innehåll, vilket delvis överensstämmer med ämnesplanernas innehåll, till vilket didaktik relateras. Sva-utbildningarna behandlar i större utsträckning faktorer relaterade till eleven, elevens förutsättningar och omständigheter runt eleven – t.ex. andraspråkutveckling eller migration – eller skolan och samhället i relation till exempelvis språkideologi/-politik, attityder eller undervisning i andraspråks-/flerspråkighetsperspektiv. I relation till gymnasieskolans ämnesplan i sva saknas överensstämmelse i delar, varav en väsentlig är skönlitterär läsning och litteraturvetenskap.

Med utgångspunkt i begreppet pedagogisk ämneskunskap (Schulman, 1987) diskuteras vad en svensklärare kan tänkas vara, i relation till dessa två ämneskonstruktioner. Ämneskonceptionerna diskuteras även ur hållbarhets- och likvärdighetsperspektiv och i relation till vilka möjligheter de ger för bildning, samhällsdeltagande och emancipation.

Referenser

- Wright, T. (2010). Second language teacher education: Review of recent research on practice. *Language Teaching*, 43(3), 259–296.
- Sawyer, W., & van de Ven, P. (2007). Paradigms of mother tongue education. *L1 – Educational Studies in Language and Literature* 7(1), 1–20.
- Shulman, L. (1987) Knowledge and teaching: Foundations of the New Reform. *Harvard Educational Review* 57(1), 1–23.